

**BIRÓCZKY-SZABÓ A. – CZENE-POLGÁR V. – ERDŐS Á. –
MAGASVÁRI A. – ZSÁMBOKINÉ FICSKOVSKY Á.**

HATÁRTALAN EURÓPA 2025

**Magyar Rendészettudományi Társaság
Határrendészeti Tagozat – Vám- és Pénzügyőri Tagozat**

Balla József* – Vájlok László* – Vedó Attila* – Szabó Károly*: Határtalan Európa, határtalan minőség

Absztrakt

A minőségbiztosítás és minőségirányítás kifejezések az ipar és szolgáltatások különböző területei után a rendészetben is egyre hétköznapiabbá válnak. A forenzikus tudományokhoz kapcsolódó akkreditált módszereken és eljárásokon túl a minőségi sztenderdek iránti igény az integrált határigazgatás területén jelentkezik leginkább. Az európai integrált határigazgatás alappilléret jelentő schengeni értékelési mechanizmusnak szerves része egy olyan minőségirányítási rendszer kialakítása, amely mind a folyamatok, mind az alkalmazott eszközök szintjén hatékonyan képes támogatni a határellenőrzést. A folyamat minőségbiztosítással a határellenőrzést közvetlenül végrehajtó szervezet szakmai és vezetés-irányítási folyamatai érintettek, amelyek a későbbiekben a nemzeti integrált határigazgatás valamennyi szereplőjének kapcsolódó tevékenységével kiegészíthetők. Az eszköz minőségbiztosítás (eszközminősítés) szintén elsősorban a határellenőrzésben közvetlenül alkalmazott technikai eszközök és rendszerek szakmai megfelelőségét, módszer- és feladatspecifikus alkalmasságát vizsgálja, amely hozzájárul a stratégiai szintű tervezés és fejlesztés megvalósításához.

A tanulmány a nemzeti határigazgatási minőségirányítási mechanizmus e két területének szervezeti és szabályozási hátterét, valamint a megvalósításukig vezető utat mutatja be.

Kulcsszavak: integrált határigazgatás, minőség-ellenőrzés, schengeni értékelési mechanizmus.

Abstract

The terms quality assurance and quality management are becoming more and more commonplace in law enforcement, after in various fields of industry and services. In addition to accredited methods and procedures linked to forensic sciences, the need for quality standards is most evident in the field of integrated border management. An integral part of the Schengen evaluation mechanism, which is the cornerstone of integrated border management in Europe, is the development of a quality management system that can effectively support border control both at the level of processes and the equipments used. The process quality assurance concerns the professional and management control processes of the organisation directly implementing border control, which can be complemented by the related activities of all actors of the national integrated border management. The equipment quality assurance (equipment qualification) also primarily assesses the professional adequacy, methodological and task-specific suitability of the

* Dr. Balla József, r. ezredes, általános és fejlesztési dékánhelyettes, tanszékvezető egyetemi docens, Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszék, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6113-5350> balla.jozsef@uni-nke.hu

* Vájlok László, r. alezredes, mesteroktató, Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszék, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4255-5808> vajlok.laszlo@uni-nke.hu

* Dr. Vedó Attila, r. alezredes, határrendészeti szakmai referens, Belügyminisztérium Európai Unió Fejlesztések Koordinációjáért Felelős Helyettes Államtitkárság, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7382-5001> attila.vedo@bm.gov.hu

* Szabó Károly, r. alezredes, vezető kutató, Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszék Határrendészeti Innovációs Program, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9177-6351> szabo.karoly@uni-nke.hu

equipment and systems directly used in border control, which contributes to the planning and development at strategic level.

The study presents the organisational and regulatory background to these two areas of the national border management quality management mechanism and the path towards their implementation.

Keywords: *integrated border management, quality assurance, Schengen evaluation mechanism.*

Bevezetés

A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség¹ megfelelő működtetésének egyik legfontosabb záloga az a komplex értékelési mechanizmus, amely a köznyelvben schengeni értékelésként ismert. A ma három pillérre támaszkodó értékelési rendszer a rendszeres schengeni értékelő ellenőrzésekből (SCH-EVAL), a sebezhetőségi értékelésekből, valamint – amennyiben működik ilyen – az adott tagállam nemzeti minőségellenőrzési mechanizmusának együtteséből épül fel. (Balla, 2018; Zsákai, 2023; Škrinár & Odlerová, 2024) Ez a megközelítés ugyan 2019 óta meghatározza² a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus fejlődési irányait, harmadik pillére, a nemzeti mechanizmusok működése és tapasztalataik figyelembevétele máig hiányzik.

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) szerepének fokozatos erősödésével a fentiek mellett a határellenőrzésben alkalmazott eszközök megfelelőségével kapcsolatos közös standardok is felértékelődtek, az egységes követelményrendszereknek – amennyiben jelenleg beszélhetünk ilyenről – történő megfelelés egyre fontosabbá vált.

E két követelményrendszer a minőség-ellenőrzés komplex megközelítését teszi szükségessé, amelynek stratégiai irányait egymással összhangban kell meghatározni.

Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiája³ külön fejezetben kezeli a nemzeti integrált határigazgatás minőség-ellenőrzési rendszerének (folyamat minőségbiztosítás) kialakítását, valamint a határrendészetben alkalmazandó felszerelések eszköz- és

¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (2016/C 202/01) V. cím 67–89. cikke részletekbe menően foglalkozik a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggel. Az általános rendelkezések mellett ez a cím fejezetekben tárgyalja az alábbi témákat:

- a határok ellenőrzésével, a menekültügygel és a bevándorlással kapcsolatos politikák;
- polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés;
- büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés;
- rendőrségi együttműködés.

² 2019-ben fordulat következett be az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) szabályozásában és hatályba lépett a 2016/1624/EU rendeletet felváltó 2019/1896/EU rendelet, valamint a Frontex igazgatótanácsa elfogadta az európai integrált határigazgatásra vonatkozó első technikai és operatív stratégiát. Ezek már egyértelműen hivatkoztak a nemzeti minőségellenőrzési mechanizmus szükségességére, bár még nem adtak támpontokat annak megfelelő kialakítására. (Bővebben lásd. Vájlok – Vedó, 2023.)

³ A Magyarország 2018-ban elkészült és az 1471/2019. (VIII. 1.) Korm. határozattal kihirdetett Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiája külön fejezetben foglalkozott a minőségirányítási mechanizmussal. E fejezettől függetlenül a stratégia meghatározta a határigazgatási tevékenység kapcsán működtetendő minőségbiztosítási rendszer kialakítását és fejlesztését is, és a nemzeti integrált határigazgatási rendszer elemzése során gyengeséggént állapítja meg, hogy a határrendészeti feladatok minőségbiztosítási rendszerének nem teljes körű a kialakítása, bár a minőség alapú működést, működtetést lehetőségként kezeli.

2022-ben lépett hatályba Magyarország új, immár hat évet felölelő módosított Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiája, amelyet az 1891/2021. (XII. 13.) Korm. határozat hirdetett ki. Ez szintén külön fejezetben, de már konkrétabb megfogalmazásokkal tartalmazta a mechanizmus kidolgozására vonatkozó célkitűzéseket. (Bővebben lásd. Herczeg, 2024/A.)

módszerspecifikus követelmények szerinti minősítését (eszköz minőségbiztosítás). Jelen tanulmány célja, hogy a bemutassa az e területeken már elért eredményeket, és értékelve azokat következtetéseket vonjon le a további fejlődési irányok meghatározásának támogatása érdekében.

Az integrált határigazgatás nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmusa

A nemzeti minőségellenőrzési mechanizmusok szabályozási alapját az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete teremti meg, amely az európai integrált határigazgatás elemeit 12 tematikus és 3 horizontális pont köré csoportosítja. Ezek között – már a rendelet korábbi, 2016-os változatában is – megtaláljuk „a határigazgatásra vonatkozó uniós jog végrehajtását biztosító minőség-ellenőrzési mechanizmus, különösen a schengeni értékelési mechanizmus, a sebezhetőségi értékelés és az esetleges nemzeti mechanizmusok” összefoglaló elemet, amely több más uniós szabályzóban is megjelenik.⁴ Ezek alapján a jelenlegi schengeni értékelési mechanizmus az egységes követelmények szerinti határigazgatás és azon belül többek között a határellenőrzés megfelelőségének értékelése során egyrészt figyelembe veszi a korábbi hasonló értékeléseket és azok eredményeit, a legfrissebb kockázatelemzéseket (sebezhetőségi értékelést), a folyamatosan bővülő és a schengeni vívmányok szerves és kötelezően alkalmazandó részét képező szabályozókat, az egyéb forrásból beszerezett és a Bizottság schengeni megfelelőséggel kapcsolatosan begyűjtött információit, valamint a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmusok eredményeit. A schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmusról szóló rendelet sem támaszkodhat olyan (jog)forrásra, amely egyértelműen kimondja, hogy a tagállamoknak kell nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmust kialakítaniuk, ezért óvatosan fogalmaz, és azt mondja, hogy „adott esetben” kell ezeket figyelembe venni, azaz akkor, ha egyáltalán ilyen létezik. (Vájlók & Vedő, 2023)

A fentiekből az is következik, hogy a Bizottság nem köteles figyelembe venni a nemzeti mechanizmusok eredményeit. Joggal merülhet fel a kérdés, hogy milyen nemzeti megfelelőségértékelési rendszert szükséges létrehozni ahhoz, hogy annak eredményei számításba vehetők legyenek a schengeni értékelések során. A szabályozás szellemisége, valamint a más tagállamokban lefolytatott schengeni értékelések tapasztalatai alapján a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmussal szemben támasztott követelmények az alábbiak szerint foglalhatók össze:

1. A mechanizmus során alkalmazott módszertan legyen nemzetközileg elfogadott.
2. Az eredményeként közölt adatok legyenek hitelesek, elfogultságtól mentesek.
3. Olyan viszonyítási alaphoz igazodjanak, amely valamennyi tagállam számára értelmezhető és elfogadható.

A Magyarországon létrehozott és bevezetett nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus teljesíti a fenti követelményeket, így megalapozott bemenő adatokat biztosíthat a jövőbeli schengeni értékelő ellenőrzésekhez. A nemzetközi elfogadottság az Európai Akkreditálási Együttműködés (EA) keretében végzett tanúsítással érhető el, amelyet a Nemzeti Akkreditáló Hatóság (NAH)

⁴ A minőség-ellenőrzés már megjelenik többek között az Eurosur (Európai Határőrizeti Rendszer), azaz a helyzeti tudatosság és reagálóképesség megtartása, növelése érdekében létrehozott határőrizeti integrált keretrendszer kialakítása során, az ott továbbított adatok és információk esetében már azok minőség-ellenőrzésével számol. A határigazgatást és azon belül a határellenőrzést érintő schengeni vívmány (schengen acquis), a schengeni értékelési és monitortevékenység részletes szabályait a 2022/922/EU rendelet tartalmazza, amelyben szintén megtalálható a minőség-ellenőrzés.

eljárását követően elnyert akkreditált státusz igazol.⁵ A Belügyminisztérium szervezetében létrehozott és 2025. 02. 01-től működő „Az integrált határigazgatás nemzeti minőségellenőrzési mechanizmusa Ellenőrző Szervezete” a NAH eljárása keretében az MSZ EN ISO/IEC 17020:2012 *„Megfelelőségértékelés. Ellenőrzést végző különféle típusú szervezetek működésének követelményei”* című szabvány követelményei szerint akkreditált státuszt szerzett, vagyis eredményei valamennyi schengeni tagállamban – mint EA részes államban – elfogadhatók és hitelesek.

A hitelességet, pártatlanságot és függetlenséget az Ellenőrző Szervezet alá-fölérendeltségi viszonyai és működése garantálja. Az ellenőrző szervezetet magában foglaló központi közigazgatási szerv a Belügyminisztérium, amely a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló hatályos jogszabály⁶ alapján felelős a határigazgatás nemzeti minőségellenőrzési mechanizmusa tárgyát képező határellenőrzési feladatokért. A Belügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzata⁷ meghatározza az Ellenőrző Szervezet működési kereteit, ügyrendje pedig belső hatásköri és felelősségi viszonyait, mint a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkárának közvetlenül alárendelt, önálló, külön állománytáblázattal nem rendelkező szervezet, amelynek vezetőjét és személyzetét a belügyminiszter jelöli ki. Az Ellenőrző Szervezet elhelyezkedése alapján nincs közvetlen alá-fölérendeltségi kapcsolatban a minőség-ellenőrzési mechanizmusban jelenleg egyedüliként érintett Országos Rendőr-főkapitánysággal, vagyis nem utasíthatja közvetlenül a határellenőrzésért felelős szervet és független is annak működésétől. Az ellenőrzött szervezettel a kapcsolatot a Belügyminisztérium és az Országos Rendőr-főkapitányság között megkötött Partnerségi Együttműködési Megállapodás biztosítja, amely kifejezetten a határigazgatás nemzeti minőségellenőrzési mechanizmusának kidolgozására és működtetésére jött létre.

A Belügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzata szerint az ellenőrző szervezet működési kereteit biztosító főosztály – koordinációs feladataival összefüggésben – ellátja az integrált határigazgatás területén kialakított nemzeti minőségellenőrzési mechanizmus működtetéséhez kapcsolódó koordinációs és akkreditálással kapcsolatos feladatokat. Ezen felül úgynevezett egyéb feladataival összefüggésben az integrált határigazgatás területén kialakított nemzeti minőségellenőrzési mechanizmus független ellenőrző szervezeteként végrehajtja az időszakos megfelelőségértékelési feladatokat, elkészíti a szükséges auditprogramokat, kiválasztja és felkészíti saját auditorait.

A működés szervezeti keretei egyúttal lehetőséget biztosítanak az ellenőrző szervezet számára, hogy felhasználja a Belügyminisztérium érintett szervezeti elemeinek szakmai tudását és tapasztalatát, így megteremt a feladatok közötti kapcsolatot is.

A pártatlan, elfogultságtól mentes és kompetens eljárást az Ellenőrző Szervezet Minőségirányítási Kézikönyvében rögzített garanciák, az ellenőrzött szervezettől független külső

⁵ A termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról szóló 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet előírja az akkreditálás területén alkalmazandó közösségi politikát. Átfogó keretet alakít ki az akkreditáláshoz, és közösségi szinten megállapítja a működésére és szervezetére irányadó elveket. Kötelezettségeket ír elő a nemzeti akkreditáló testületek, a tagállamok és az Európai Bizottság számára, valamint meghatározza az Európai Akkreditálási Együttműködés (EA) felelősségi körét és koordinációs szerepét. Egyfelől az EA, másfelől pedig az Európai Bizottság, az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) és az illetékes nemzeti hatóságok megerősítik, hogy az akkreditálás olyan akkreditáló testületek által végzett, független és hiteles tanúsítás, amely a megfelelőségértékelő szervezetek kompetenciájával, pártatlanságával és szakmai integritásával rendelkezik, ezért értéke és hitelessége a vizsgálati és ellenőrzési jelentések, a kalibrálási tanúsítványok, az igazgatási rendszer, a terméktanúsítványok, személyzeti bizonyítványok és a harmonizált szabványok szerint kiadott egyéb tanúsítványok értékének és hitelességének felel meg.

Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:116:0006:0011:HU:PDF>

⁶ 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről, IV. fejezet 7. cím

⁷ 12/2022. (VI. 28.) BM utasítás a Belügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról 2. függelék - 2.1.4.2. Európai Belügyi Együttműködési Főosztály

szakértők alkalmazása, a képzési rendszer (Pulics, 2025), valamint a nyomon követhető és transzparens szabályrendszer biztosítja.

Az integrált határigazgatás nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmusának működtetése a Rendőrség határrendészeti szolgálata ága által „*Az integrált határigazgatás nemzeti minőségellenőrzési mechanizmusa 1:2024*” megfelelőségértékelési alrendszer keretében végzett tevékenységeket, valamint ezekre vonatkozóan az Ellenőrző Szervezet által az MSZ EN ISO/IEC 17020:2012 szabvánnyal összhangban végzett megfelelőségértékelési tevékenységet foglalja magában. A nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmussal szemben támasztott követelmények között harmadikként felsorolt közös viszonyítási pontot a Rendőrség által működtetett megfelelőségértékelési alrendszer keretében végzett önértékelés szolgáltatja, amely az európai integrált határigazgatás elemein, valamint egyes kérdésekben a Visszatérési Irányelv szempontrendszerén keresztül vizsgál a határellenőrzés folyamatát szervezeti szintenként és tevékenységtípusonként. (Herczeg, 2024/B.; Balla et al., 2024/A)

A mechanizmus működtetése során alkalmazott módszertant számos tudományos publikáció alapoza meg (Vájlok & Vedó 2023; Herczeg, 2024b; Balla et al., 2024a; Balla et al. 2024b; Mokrá & Košč, 2024; Košč et al., 2024; Odler & Holubitzky, 2024; Škrinár & Odlerová, 2024; Vájlok & Vedó, 2025). Az ezekben bemutatott tudományos eredmények alapjai a Határőrség minőségirányítási rendszeréhez nyúlnak vissza (Teke, 2007; Teke, 2024; Veress Gné., Veress & Teke, 2005), amely végső soron megalapozta azt a rendészeti minőségügyi gondolkodást, hogy az Európai Unió tagállamai közül elsőként Magyarország számára tette lehetővé egy teljes értékű nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus kialakítását.

A Határrendészeti Innovációs Program

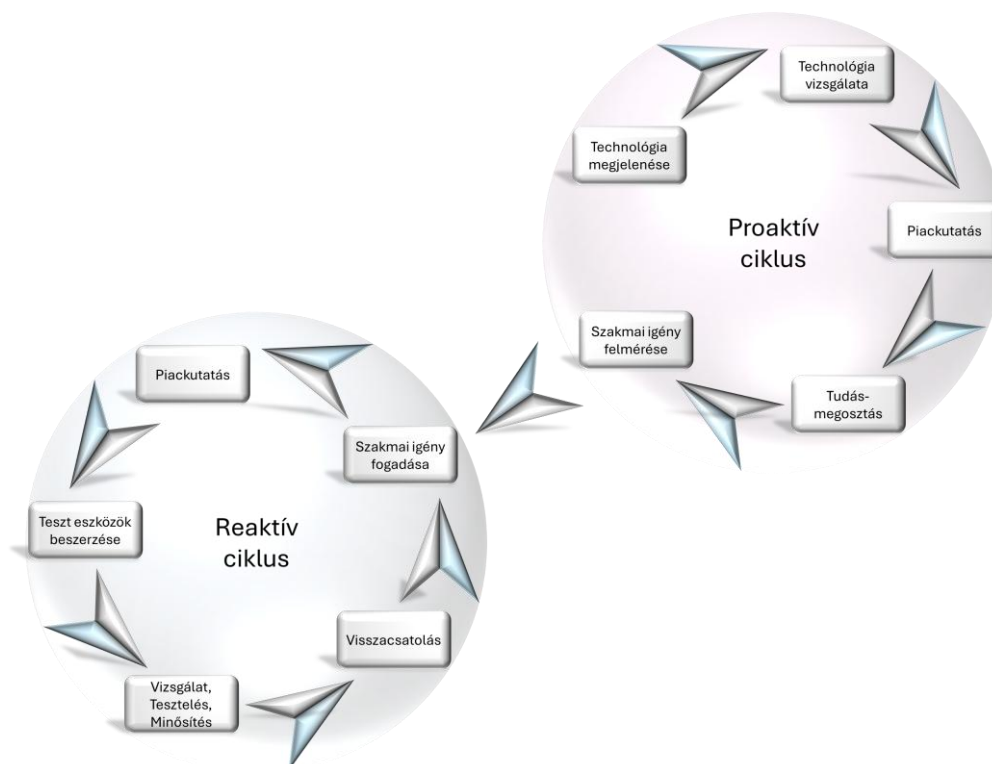
A nemzeti integrált határigazgatás minőség-ellenőrzési rendszerének folyamat minőségbiztosítás biztosításának kialakítása és akkreditálása egy mérföldkő nem csak a Rendőrség vonatkozásában, hanem a hazai közigazgatás, életében is. A határrendészeti szolgálata ág szakértő munkatársainak kimagasló helyzeti tudatosságát és reagálási képességét jelzi, hogy időben képesek voltak elemezni- értékelni helyüket és szerepüket a rendszerben, és a kormányhatározattal kihirdetett Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiájában⁸ magalapozottan rögzítették azon következtetésüket, amely szerint „*Az innovatív eljárások alkalmazásának előmozdítása érdekében szükséges létrehozni a határrendészeti kutatás és fejlesztés, valamint a határrendészeti célú technikai eszközök minősítési háttérintézményét.*” Ez az alapja annak, hogy a folyamat minősítés mellett a határrendészetben alkalmazandó felszerelések, eszköz- és módszerspecifikus követelmények szerinti minősítése, eszköz minőségbiztosításának kidolgozása is elindulhasson.

A Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszékének szervezetében, 2025. szeptember 01-én kezdte meg működését a határrendészeti kutatás és fejlesztés, valamint a határrendészeti célú technikai eszközök minősítését végző ideiglenes szervezeti elem a Határrendészeti Innovációs Program (HIP). A HIP (Balla et al., 2024c) működése a jelenlegi támogatási rendszer keretében 2029. december 31-ig biztosított a HAVE_PLUSZ-1.3.1-24-2025-00002 forrás felhasználásával.

A HIP létrehozása egy stratégiai lépés Magyarország részéről, hogy a schengeni külső határok rendjének védelme ne csak hatékony, hanem a legmodernebb és tudományosan is megalapozott legyen. Az egyetemi autonómia, biztosítja a szükséges függetlenséget a Rendőrségtől, de a hatályos együttműködési megállapodás révén lehetőség van a szakmai igények érvényesítésére, amely révén a HIP hivat tud képezzen a mindennapi határrendészeti munka és a csúcstechnológiát képviselő kutatás-fejlesztés között is. A HIP feladata olyan **korszerű technológiai megoldások kutatása és tesztelése**, amelyek hozzájárulnak a határforgalom-

⁸ 1471/2019. (VIII. 1.) Korm. határozattal kihirdetett Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiája

ellenőrzés és határőrizet **modernizálásához, hatékonyságának növeléséhez és biztonságának fokozásához.** A projekt keretében konferenciák és workshopok is megvalósulnak, amelyek során a résztvevők tapasztalatot cserélnek, új piaci partnereket vonnak be, valamint azonosítják a határrendészet fejlesztési igényeinek megfelelő technológiai megoldásokat. A projekt kiemelt része a határrendészetben alkalmazható eszközök és módszerek minősítése, amely hozzájárul a szolgálati ág modernizációjához és tudományos alapú fejlesztéséhez. A kiválasztott eszközök tesztelését a HIP kutatói végzik el, amely egy több lépcsős folyamatot foglal magában.

1. ábra: Működési ciklusok⁹

Forrás: a szerzők saját szerkesztése

A proaktív szakasz magát a technológiát célozza, míg a reaktív ciklus az eszközminősítés folyamatát foglalja magában. Egy új szervezet életében a tiszta, világos és elérhető célok meghatározása, a cél eléréséhez szükséges lépések egyértelműsítése nélkülözhetetlen. A HIP nem önmagért jött létre, hanem azért, hogy valós megoldási javaslatokat adjon a határrendészeti gyakorlati problémákra. Eddig nem volt a határrendészeti kutatásokra és fejlesztésekre „szakosodott” szervezet. A fejlesztések többnyire csak eszközbeszerzésekben merülnek ki, és hiányzott a rendszerszemléletű, tervszerű innováció. A HIP ezt a hiányt tudja pótolni, olyan tevékenységekkel, amelyek eddig hiányoztak a rendszerből.

Azonosított feladatok:

1. Technológia felkutatása:

- Kiemelt jelentőséggel bír az OSINT módszerrel végzett folyamatos piacelemzés annak érdekében, hogy a szakmai igényekhez (profilokhoz) illeszkedő legmodernebb technikai eszközök látókörbe kerülhessenek.

⁹ Készítette: Szabó Károly a HIP szakmai vezetője

- A nyílt forrású adatelemzés mellett a konferenciákon, workshopokon és szakmai fórumokon való részvétel is az új piaci partnerek és termékeik megismerését, valamint a nemzetközi trendek követését biztosítja.

2. Technikai eszközök vizsgálata és minősítése:

A felkutatott eszközök, rendszerek vagy alkalmazások nem kerülnek valós környezetbe. Nélkülözhetetlen és szükségszerű egy független, tudományos alapú minősítési folyamat biztosítása:

- A HIP meghatároz egy eszköz- és módszerspecifikus követelményrendszer szerinti minősítési eljárást. Ez garantálja majd, hogy csak a leghatékonyabb és legkorszerűbb technikai eszközök kerüljenek kiválasztásra.
- A beazonosított eszközöket több szintű tesztelésnek, értékelésnek kell alávetni. Az alkalmazhatósági vizsgálatok követő labortesztek után kerülhet sor a valós környezetben végrehajtott tesztekre, amelyeknél a határrendészeti végrehajtó állomány véleményét is figyelembe kell venni. A valós környezetben végzett teszteknek csak azon eszközöknél van jelentősége, amelyek a labortesztek során teljesítik az elvárt szintet.
- A tesztek eredményeiről tudományos tanulmányok készülnek, amelyeket szakmai folyóiratokban kell publikálni. Az eredmények eljutnak a határrendészeti szolgálati ág képviselőihez és a piaci szereplőkhöz is, amelyek nemzetközi szinten is hasznosulnak. Növelik a tudományos láthatóságot, erősítik a legjobb gyakorlatok cseréjét, és támogatják az innovatív megoldások elterjesztését más uniós tagállamokban is.

3. Határrendészeti szolgálati ág innovációjának támogatása:

Olyan tevékenységek, amelyek közvetlenül támogatják a határrendészeti szolgálati ág munkáját, tehermentesítve ezzel az országos és területi szakirányítást, valamint a helyi szervezeti elemeket is.

- A szolgálati ág által jelzett gyakorlati problémákra keresi a megoldást.
- Tudományos alapokon nyugvó, objektív támogatást biztosít, hogy a határrendészeti feladatok ellátása a legmodernebb eszközökkel valósulhasson meg.
- Ha egy felmerülő gyakorlati problémára nincs kész megoldás a piacon, akár az ipari szektor bevonásával képessé kell válnia innovációt kezdeményezni és új eszközök kifejlesztését elindítani.
- Közép távon képessé kell válni arra, hogy doktorandusz hallgatók bevonásával innovációk induljanak a HIP keretében a Rendészettudományi Doktori Iskolában.

4. Gyártói fejlesztés támogatása:

A felhasználói oldal mellett a fejlesztők és gyártók támogatása is szükséges.

- Az eszköztesztelések és a minősítési folyamat eredményeit vissza kell csapolni az érintett piaci partnernek, vagyis a gyártónak, hogy lássa a saját terméke helyét az adott piaci szektorban. Melyek azok a paraméterek, amelyekben jól teljesít az eszköze és melyek azok, amelyekben almarad a piaci vetélytársaitól.
- Ez a visszajelzés már középtávon hatással lehet a termékek valós határrendészeti igényeknek megfelelő továbbfejlesztésére, amely viszont azt eredményezheti, hogy

az érintett rendvédelmi szervek (nem csak Magyarországon), több lehetséges eszköz közül is választhatnak.

- Hosszú távon a HIP egyfajta független, hazai minősítő központként is működhet, amely szolgáltatást nyújt az ipari partnereknek (pl. eszközvalidáció, előminősítés), növelve ezzel termékeik hitelességét.

5. Követelmények:

- Minden tevékenység mögött alapos kutatás, tesztelés és bizonyított eredmények állnak ezáltal hiteles adatokra támaszkodik a projekt.
- Egyfajta inkubációs szerepet tölt be, amely új, (akár magyar) fejlesztésű technológiák és megoldások elindítója lehet.
- A manuális, élőerős feladatellátás csökkentése, hogy a határrendészek a legfontosabb feladatokra koncentrálhassanak, miközben a technológia veszi át az ismétlődő, rutinszerű munkát.
- Jövőbe mutató technológiák, innovatív megoldások keresése, mint az automatizált határellenőrzési rendszerek, intelligens határátkelőhelyek, illetve mesterséges intelligencián alapuló utas-előrejelző rendszerek.
- Adat vezérelt beszerzések támogatása, mivel a tudományos eredmények lehetővé teszik, hogy a közbeszerzések során a Rendőrség a legjobb ár-érték arányú, leghatékonyabb eszközöket válassza ki.
- Gyorsabb, biztonságosabb és eredményesebb határrend védelem megvalósítása a modern technológia alkalmazásával, miközben csökken a humán erőforrás szükségességének mértéke.
- Nemzetközi és tudományos láthatóság biztosítása. A kutatási eredmények megosztásával és publikálásával Magyarország aktív szereplővé válik az európai szakmai és tudományos térben, lehetőséget teremtve arra, hogy a HIP módszerei más uniós országok számára is mintát adjanak.
- Alapjogok tiszteletben tartása. Minden fejlesztés során kiemelt figyelmet kell fordítani a kutatás-etikai szempontokra, az emberi méltóság, a magánélet és az adatok védelmére, valamint a diszkrimináció tilalmának betartására.

A HIP létrejötte nem csupán egy új szervezeti elem megjelenését jelenti, hanem kultúraváltást is a hazai határrendészeti gondolkodásban. A HIP olyan szakmai műhelyként működik, amely egyszerre támaszkodik a legmodernebb technológiai megoldásokra és a tudományos megalapozottságra, miközben a gyakorlati határrendészeti feladatellátás igényeire reagál. Tevékenysége hozzájárul ahhoz, hogy Magyarország a schengeni külső határok védelmében nemcsak követője, hanem alakítója legyen a nemzetközi innovációs folyamatoknak.

Összefoglalás

A tanulmányban bemutatott komplex minőségügyi megközelítés kidolgozása és működtetése önmagában is jelentős szakmai – és ehhez kapcsolódó tudományos – eredmény, azonban eltörpül a mechanizmus jövőbeli fejlesztésében rejlő lehetőségek mellett. Az integrált határigazgatás nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmusának az integrált határigazgatás valamennyi szereplőjére ki kell terjednie, így az érintett szervezetek fokozatos bevonásával egy összetettebb, a szakterületi tapasztalatokat szélesebb körben kiaknázó rendszer jöhet létre. Az Ellenőrző Szervezet akkreditált státusza egyben az alkalmazott módszertan tanúsított

megfelelőségét is jelenti, ami megnyitja az utat a más tagállamok általi bevezetés előtt is. Ez egyben a minőség-ellenőrzés terén megvalósított tagállamok közötti együttműködés szélesedését is eredményezné, amelyben a nemzeti mechanizmus megfelelő ütemű fejlesztése mellett Magyarországnak lehet a vezető szerep.

Hasonló lehetőségek kínálkoznak az eszközminőségbiztosítás területén is. A határrendészeti célú technikai eszközök tudományos alapokon nyugvó, egységes szempontrendszer szerinti minősítése ma még úttörő kezdeményezésnek számít. A HIP szakmai és módszertani felkészültsége lehetővé teszi, hogy a jövőben olyan nemzeti eszközminősítési rendszer jöjjön létre, amely hiteles, átlátható, objektív és nemzetközileg is elfogadható kereteket biztosít a rendvédelmi technológiák alkalmazhatóságának vizsgálatához. A több szintű tesztelésre épülő minősítési folyamat – az alkalmazhatósági vizsgálatoktól a labortesztekig, majd a valós környezetben végrehajtott gyakorlati próbákig – olyan szakmai értéket képvisel, amely önmagában is alapot teremthet egy későbbi európai szintű harmonizációhoz. Amennyiben a HIP által kialakított módszertan megfelelő akkreditációs háttérrel rendelkezik, lehetőség nyílik arra, hogy más tagállamok, illetve uniós ügynökségek (pl. Frontex) is átvegyék vagy adaptálják annak elemeit. Ez középtávon nem csak a magyar szakmai láthatóságot növeli, hanem Magyarországot a határrendészeti technológiák minősítésének egyik meghatározó európai kompetenciaközpontjává teheti.

A tanulmányban közölt kutatási eredmények a „101102709 — HSQA Magyar, szlovák minőségbiztosítási mechanizmus kidolgozása a határigazgatás területén” elnevezésű projekt keretében jöttek létre, illetve a HAVE_PLUSZ-1.3.1-24-2025-00002 azonosító számú „Határrendészeti Innovációs Program létrehozása” című projektben kerülnek támogatásra. A szerzők a projektek keretében a tanulmány elkészítéséért nem részesültek támogatásban és egyéb érdekeltségeik sem merültek fel.

Irodalomjegyzék

- Balla, J. (2018). Schengeni értékelési mechanizmus. *Hadtudományi Szemle*, 11(1), 287–306.
- Balla, J., Vájlok L., Vedó A., Kakócz K., Németh G., Bartus G., & Pulics J. (2024a). Önértékelés a határrendészeti szolgálati ágban, *Magyar Rendészet*, 24(1), 57–73. <https://doi.org/10.32577/mr.2024.1.4>
- Balla, J., Bartus, G., Kakócz, K., Németh, G., & Pulics, J. (2024b). A magyar–szlovák minőségbiztosítási mechanizmus kidolgozásának előkészítése, *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4 klsz.), 78–90.
- Balla, J., Németh, Gy., Szabó, K., Szepsi-Szűcs, L., & Zsákai, L. (2024c). Határrendészeti Innovációs Program a határrendészeti kutató, fejlesztő és eszközminősítő egység létrehozására In Szabó Cs. (Szerk.), *Kihívások kapujában II.: Tanulmányok a határigazgatási és vízügy-politikai eszközök hazai programjának előkészítéséhez* (pp. 26–93). Budapest, Belügyminisztérium.
- Herczeg, M. (2024a). Magyarország 2022-2028 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiája. In Szabó Cs. (Szerk.), *Kihívások kapujában I.: Tanulmányok a határigazgatási és vízügy-politikai eszközök hazai programjának előkészítéséhez* (pp. 31–54). Budapest, Belügyminisztérium.
- Herczeg, M. (2024b). Minőség-ellenőrzés a határigazgatásban, *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4 klsz.), 58–77.

- Košč, I., Koščová, M., Stolárik P., & Mokrá J. (2024). Modern technical solutions for border control (Mobile, Data, Collection and Analysis Center). *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4 klsz.), 105–117.
- Mokrá, J., & Košč, I. (2024). The Schengen Evaluation Process in the Conditions of the Slovak Republic, Positives and Negatives and Its Development in the Future. *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4 klsz.), 91–104.
- Odler, R., & Holubitzky, V. (2024). Quality of Airport Border Control at the M. R. Š. Airport in Bratislava. *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4 klsz.), 118–126.
- Pulics, J. (2025). Az integrált határigazgatás nemzeti ellenőrzési mechanizmusának képzése Magyarországon. *Határrendészeti Tanulmányok*, 22(2), 27–36.
- Škrinár, T., & Odlerová, M. (2024). The Schengen evaluation and monitoring mechanism. *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4 klsz.), 127–139.
- Teke, A. (2007). Miért a minőség? Minőségfejlesztés és minőségirányítás a Határőrségnél. *Határrendészeti Tanulmányok*, 6(1), 32–69.
- Teke, A. (2024). Minőségirányítási tevékenység a teljes jogú schengeni csatlakozás előtt. *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4 klsz.), 24–41.
- Vájlok, L., & Vedó, A. (2023). Minőségügy és határellenőrzés európai uniós stratégiai megközelítésben. *Magyar Rendészet*, 23(4), 203–219. [10.32577/mr.2023.4.11](https://doi.org/10.32577/mr.2023.4.11).
- Vájlok, L., & Vedó, A. (2025). Minőség és stratégiai gondolkodás határok nélkül. Újfajta kihívás – újfajta szemlélet – újfajta gondolkodás – újfajta megoldás. In Gyelník T., Ocskay Gy., & Vájlok L. (Szerk.), *Schengen 40-35-30: Jubileumi tanulmánykötet* (pp. 271–283). Budapest, Central European Service for Cross-Border Initiatives (CESCI) - Határőr Kultúráért Alapítvány.
- Veress Gné., Veress, G., & Teke, A. (2005). A határőrségi tevékenységek minőségmenedzsmentjének alapjai. *Határrendészeti Tanulmányok*, 4(1), 32–47.
- Zsákai, L. (2023). A schengeni értékelési mechanizmus nemzetközi és hazai koordinációja. *Belügyi Szemle*, 71(8), 1493–1501. [10.38146/BSZ.2023.8.8](https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.8.8).